

Sendt d. 21. januar 2003

Appel om langsigtet klimastrategi

Kære Regering,

I disse dage er vi en del, der venter spændt på Jeres nye klimastrategi. Ikke mindst de 5 organisationer, der samarbejder i 92-gruppens klimagruppe.

Danmark har vist engagement i klimaproblematikken gennem bl.a. den nationale strategi for bæredygtig udvikling og indsatsen på Verdenstopmødet i Johannesburg. Dette engagement er nødvendigt og strategien for hvordan Danmark skal opfylde sine forpligtelser på klimaområdet, er helt afgørende for om indsatsen får positive eller negative konsekvenser på sigt ikke bare i Danmark, men også globalt.

Vi har imidlertid fået indtryk af, at en væsentlig del af strategien vil være baseret på at anvende de såkaldte "kyoto-mekanismer" til opfyldelsen af Danmarks klimamål. Dette ville være en kortsigtet løsning, med risiko for store økonomiske, sociale og miljømæssige omkostninger. Det er ikke holdbart, at basere en strategi på, hvad der vurderes at være billigst på kort sigt. Danmark har forpligtelser at leve op til, og skal de mellemlange og langsigtede mål nås, er der brug for et grundlæggende systemskifte i den danske energisektor. Vi må se i øjnene, at klimaproblemet ikke er let at løse. Samtidig har Danmark, som en af verdens største udledere af klimagasser per capita, et særligt ansvar for at vise vej m.h.t teknologiudvikling og -demonstration for blandt andet derved at øge den globale deltagelse i den nødvendige omstilling på energiområdet.

Det er ikke udtryk for en bæredygtig klimapolitik, hvis Danmark skyder problemerne foran sig gennem brug af kyoto-mekanismerne og dermed pålægger kommende generationer forstærkede hjemlige reduktionsforpligtelser. Danmark bør fortsætte den gode indsats, der har været i gang i de sidste årtier, og sørge for, at den opnåede afkobling af forholdet mellem energiforbrug og vækst ikke bare fastholdes, men forstærkes.

Denne henvendelse er derfor en appel til Jer om at sikre, at den danske indsats på klimaområdet fortsætter med at fokusere på langsigtede løsninger, baseret på reduktioner af den hjemlige udledning af drivhusgasser.

Indsatsen må sigte mod opfyldelse af de langsigtede mål

Vi må se i øjnene, at klimaproblemet ikke løses med snuptagsløsninger. Det bliver et langt sejt træk, men det er vigtigt, at det vi gør her og nu ikke bringer os ud af kurs i forhold til de langsigtede mål. Disse er fastlagt i Danmarks strategi for bæredygtig udvikling fra juni 2002, hvoraf det fremgår, at "industrilandes udledninger inden næste århundredeskifte [bør] reduceres til 10-15% af udledningen i dag" (side 15).

Strategien fastslår også at "et indikativt pejlemærke på en halvering af CO₂ udslippet i Danmark inden for en generation kan blive resultatet af fortsat skærpede reduktionsmål i de kommende budgetperioder" (side 15). Disse mål bør fastholdes og konkretiseres.

Danmark har, ifølge Kyoto-protokollen og EU's byrdefordeling, en kontant forpligtelse til at nedbringe drivhusgasudslippet med i gennemsnit 21% i perioden 2008-12 i forhold til 1990. Vi har også en national målsætning om, at det korrigerede CO₂-udslip i 2005 skal være reduceret til 80% af niveauet i 1988.

Danmark er en af verdens største udledere af klimagasser

Det danske udslip af CO₂ pr. indbygger er omkring 4 gange så stort som det globale gennemsnit, og Danmark er, målt pr. indbygger, en af verdens 10 største udledere. Det har vi været i mange år. Industrielandene som Danmark, der er blevet industrialiserede og rige bl.a. ved hjælp af udstrakt afbrænding af fossile brændsler, har en særlig forpligtelse til - og de økonomiske muligheder for - at udvikle, modne og demonstrere de bæredygtige energiteknologier, som også de fattige lande skal anvende for, i så høj grad som muligt, at kunne springe de fossile brændsler og atomkraft over i deres udvikling.

Mest miljø for pengene her og nu kan blive dyrt i længden

Der er mange scenarier for, hvad CO₂-reduktion kommer til at koste. Men sådanne scenarier er behæftet med store usikkerheder, bl.a. fordi det ikke er muligt med rimelig sikkerhed at vurdere den fremtidige prisudvikling på energiområdet. Hertil kommer, at det er metodisk problematisk, at sammenligne langsigtede investeringer i vedvarende energi med omkostninger ved kvotekøb. Hvis Danmark køber CO₂-kvoter, vil det formelt kunne gøre det muligt at opfylde Kyoto-forpligtelsen, men det vil ikke bidrage til den nødvendige omstilling i Danmark. Hertil kommer, at Danmark kun kan opfylde sin klimaforpligtelse på en bæredygtig måde gennem energibesparelser, indfasning af vedvarende energiformer - og udfasning af de fossile brændsler.

Danmark skal vise vej og øge den globale deltagelse

Ifølge Kyoto-protokollen (art. 3.2) skal de industrilande, der har underskrevet protokollen, kunne demonstrere fremskridt i form af reelle reduktioner i 2005. Det er ikke sandsynligt, at udviklingslandene vil forpligte sig til også at begrænse deres udslip i den næste budgetperiode, der også skal forhandles på plads i 2005, hvis ikke rige lande, som Danmark, på det tidspunkt kan overbevise udviklingslandene om, at industri landene tager opgaven alvorlig - og allerede kan demonstrere, at de er i gang med hjemlige reduktioner.

Vi skal fastholde målsætningen

Hvis vi foretager reduktionerne hjemme, kan vi få styr på udviklingen og planlægge den nødvendige omstilling væk fra fossile brændsler. Samtidig styrkes danske virksomheder og arbejdspladser. Ingen kan med bare nogenlunde sikkerhed vide, hvad køb af kvoter vil komme til at koste i de kommende 10 år. Hvis vi baserer vores målopfyldelse på dette usikre grundlag - og dermed undlader at igangsætte eller forstærke hjemlige virkemidler (offshore vindmøller, energibesparelser m.v.) i tide, så risikerer vi, at målopfyldelsen bliver både dyr og svær at rette op på, fordi den hjemlige teknologiske udvikling og omlægning halter bagefter og ikke blev sat i gang i tide.

Satser Danmark f.eks. på at opfylde kyoto-forpligtelsen ved at købe "varm luft" i form af CO₂-kvoter fra Rusland eller Ukraine, som alligevel ikke ville have brugt dem selv, så reduceres der ikke et eneste gram drivhusgas. Og så får vi intet miljø for pengene.

Fokus på strategi - ikke på lappeløsninger

Den kommende strategi på klimaområdet bør fokusere på, at Danmark i helt overvejende grad

opfylder nationale og internationale reduktionsmålsætninger inden for egne grænser. Skal de mellemlange og langsigtede mål nås, er der brug for et grundlæggende systemskifte i den danske energisektor.

I den udstrækning Danmark anvender kyoto-mekanismer – til målopfyldelsen i første budgetperiode, udskyder man kravet om reelle hjemlige reduktioner til de efterfølgende budgetperioder. Og da der i de følgende budgetperioder vil blive stillet krav om yderligere reduktioner, så bliver de hjemlige reduktionskrav tilsvarende større. Det er ikke udtryk for en bæredygtig klimapolitik, at Danmark skyder problemerne foran sig og dermed pålægger kommende generationer forstærkede hjemlige reduktionsforpligtelser.

Det gode arbejde bør fortsætte

Danmark har i en lang årrække formået at holde energiforbruget stort set konstant og langsomt reducere udledningen af drivhusgasser, selvom der samtidig har været en kraftig økonomisk vækst. Denne bemærkelsesværdige afkobling må forstærkes, så energiforbrug og udledning af drivhusgasser yderligere nedbringes og de opstillede mål nås.

Med henvisning til de overordnede argumenter, som vi her har fremført, vil vi appellere til Jer om, at den danske indsats på klimaområdet fortsætter med at fokusere på langsigtede løsninger, baseret på reduktioner af den hjemlige udledning af drivhusgasser.

Venlig hilsen

John Nordbo på vegne af 92-gruppens klimagruppe, som består af

Det Økologiske Råd

Greenpeace

Natur og Ungdom

OVE – Organisationen for Vedvarende Energi

WWF Verdensnaturfonden